

20. Скрипнюк, О.В. Конституційне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Скрипнюк. – К. : Ін Юре, 2010. – 672 с.
21. Смородинський В.С. Судова влада в Україні (загальнотеоретичні проблеми) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В.М. Смородинський ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2001. – 20 с.
22. Судебные системы Европейских стран : [справочник] / пер. с франц. Д.И. Васильева и с англ. О.Ю. Кобякова. – М : Междунар. отношения, 2002. – 336 с.
23. Ухвала Конституційного Суду України № 44-з від 14 жовтня 1997 року про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням державного зовнішньоекономічного підприємства «Славутич-Сталь» щодо тлумачення статті 124 Конституції України і Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vz44u710-97>.
24. Фрицький О.Ф. Конституційне право України : [підручник] / О.Ф. Фрицький. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 536 с.
25. Юревич І.В. Єдність судової влади : [монографія] / І.В. Юревич. – Х. : Право, 2014. – 264 с.
26. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України конституційності) положень абзаців сьомого, одинадцятого статті 2, статті 3, пункту 9 статті 4 та розділу VIII «Третейське самоврядування» Закону України «Про третейські суди» справа про завдання третейського суду) № 1-рп/2008 від 10 січня 2008 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-08>.

ШВАРЦЕВА М. І.,
здобувач кафедри міжнародного права
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

УДК 341.176 (4)

ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З БОКУ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ РАДИ ЄВРОПИ

У статті розглядається процедура проведення моніторингу національного законодавства України у зв'язку з добровільно взятими під час вступу до Ради Європи зобов'язаннями. Увага приділяється контрольним повноваженням Парламентської Асамблеї Ради Європи у сфері виконання Україною зобов'язань, зокрема з ратифікації Протоколу № 6 до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Стаття висвітлює особливості процедури моніторингу, яка являє собою особливу складову відносин між Україною та Радою Європи, що сприяє приведенню українського національного законодавства та внутрішньої політики до європейських демократичних стандартів.

Ключові слова: міжнародні організації, Рада Європи, Парламентська Асамблея Ради Європи, моніторинг Парламентської Асамблеї Ради Європи.

В статье рассматривается процедура проведения мониторинга национально-законодательства Украины в связи с добровольно взятыми при вступлении в Совет Европы обязательствами. Внимание уделяется контрольным полномочиям Парламентской Ассамблеи Совета Европы в сфере выполнения Украиной обязательств, в частности в отношении ратификации Протокола № 6 к Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод. Статья раскрывает особенности процедуры мониторинга, которая представляет собой особый вид взаимоотношений между Украиной и Советом Европы, способствующий приведению украинского законодательства и внутренней политики в соответствие с европейскими демократическими стандартами.

Ключевые слова: международные организации, Совет Европы, Парламентская Ассамблея Совета Европы, мониторинг Парламентской Ассамблеи Совета Европы.

This article discusses the monitoring procedure of honouring of obligations and commitments by Ukraine it entered into on becoming a member state of the Council of Europe. The attention is paid to the supervisory powers of Parliamentary Assembly of the Council of Europe in the field of honouring of obligations by Ukraine and, among others, the ratification of the Protocol # 6 to the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. The article displays the distinctive features of monitoring procedure that is an important aspect of relations between Ukraine and Council of Europe that facilitates Ukrainian legislation and inner politics to correspond with European democratic standards.

Key words: international organization, Council of Europe, Parliamentary Assembly of the Council of Europe, monitoring of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe.

Вступ. Проголосивши свою незалежність, Україна стала повноправним членом міжнародної спільноти та рівноправним суб'єктом міжнародних відносин. Одним із перших документів, у якому Верховна Рада України оприлюднила основні принципи своєї міжнародної політики, є Звернення Верховної Ради України «До парламентів світу» від 5 грудня 1991 р., у якому, зокрема, було зазначено: «Україна як європейська держава готова приєднатися до Гельсінського Заключного акта, Паризької хартії та інших документів НБСЄ. Україна закликає парламенти та уряди країн-учасниць НБСЄ підтримати її намір стати безпосереднім і повноправним учасником загальноєвропейського процесу, брати участь в інших європейських структурах» [3].

Зазвичай процедура приєднання та участі в міжнародній організації потребує від держави виконання певних зобов'язань. Ці зобов'язання полягають у приведенні внутрішньої законодавчої та політичної системи певної країни у відповідність до вимог, що їх висуває та чи інша міжнародна організація, а також у контролі з боку останньої за виконанням цих зобов'язань. Рада Європи є регіональною міжнародною організацією, яка встановлює європейські стандарти у сфері демократії та прав людини.

У зв'язку із цим Рада Європи вимагає від своїх членів і кандидатів на вступ дотримання встановлених стандартів, що у свою чергу породжує певну процедуру контролю (моніторингу) з боку Ради Європи. Повноваження з проведення процедури моніторингу належать, зокрема, Парламентській Асамблеї Ради Європи. Оскільки Україна задекларувала чіткий курс на інтеграцію до Європейського Союзу, а Рада Європи є організацією, через яку відбувається абсорбція європейських держав до Євросоюзу, відповідність встановленим Радою Європи стандартам є пріоритетним завданням для України. У свою чергу припинення процедури моніторингу з боку Ради Європи означає визнання відповідності певної держави європейським стандартам демократії, верховенства права й прав людини.

Окремі аспекти цієї тематики розглядалися у роботах вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, можна назвати наукові доробки Д.В. Аббакумової, М.В. Буроменського, В.Г. Буткевича, О.В. Кресіна, В.В. Лесюк, О.В. Палагусинець, Т.М. Нешатаєвої, Г. Клебеса, Ф. Ромера та інших. При цьому слід зазначити відсутність комплексних досліджень такого важливого аспекту у відносинах між Україною та Парламентською Асамблеєю Ради Європи (далі – ПАРЄ), як відносини, що виникають у зв'язку з проведення процедури моніторингу виконання Україною добровільно взятих на себе під час вступу до Ради Європи зобов'язань.

Постановка завдання. Беручи до уваги викладене, метою статті є дослідження процедури моніторингу, що проводиться з боку Парламентської Асамблеї Ради Європи стосовно виконання Україною добровільно взятих на себе під час вступу до Ради Європи зобов'язань.

З урахуванням сформульованої мети та формальних вимог щодо обсягу наукової статті основні цілі нашого дослідження полягають у виконанні таких завдань:

- надати правову характеристику двостороннім міжнародним відносинам, що виникають між Україною і ПАРЄ;
- визначити особливості процедури моніторингу ПАРЄ на прикладі виконання Україною окремих (найбільш важливих) добровільно взятих під час вступу до Ради Європи зобов'язань;
- встановити результати моніторингу ПАРЄ щодо України.

Результати дослідження. 26 вересня 1995 р. Парламентська Асамблея Ради Європи (надалі по тексту – Асамблея) проголосувала за Висновок № 190, у якому рекомендувала Комітету Міністрів Ради Європи (далі – Комітет Міністрів РЄ або КМРС) запропонувати Україні стати одним із членів Ради Європи (далі – РЄ або Організація) з отриманням 12 місць у ПАРЄ [8]. Комітет Міністрів РЄ у своїй Резолюції від 19 жовтня 1995 р. [15] також запросив Україну приєднатися до Ради Європи. КМРС визнав, що Україна відповідає вимогам, які висуваються Статутом Ради Європи до її членів. А.М. Зленко (на той час постійний представник України при ООН) так прокоментував приєднання України до Статуту РЄ: «Вступ України до лав Ради Європи – це атестат зрілості, отриманий на європейській політичній арені» [2].

Основоположним документом, який започаткував офіційні двосторонні відносини Парламентської Асамблеї Ради Європи та України, є Висновок ПАРЄ № 190 від 26 вересня 1995 р. щодо заявки України на вступ до Ради Європи [8]. Зазначений висновок є документом, що, з одного боку, породжує для України обов'язки, а з іншого – надає ПАРЄ право контролю за виконанням цих обов'язків.

Згідно з Висновком № 190 до першочергових завдань належали зобов'язання протягом року з моменту вступу до Ради Європи здійснити такі дії у сфері реформування законодавства: прийняти нову конституцію, рамковий документ про правову політику в Україні у сфері захисту прав людини, рамковий документ про правову та судову реформу, нові кримінальний і кримінально-процесуальний кодекси, нові цивільний і цивільно-процесуальний кодекси, а також закони про вибори і про політичні партії.

Також згідно з Висновком ПАРЄ № 190 Україна зобов'язувалася на момент приєднання підписати Європейську Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (далі – ЄКПЛ) [9]. Протягом року з моменту вступу до Ради Європи Україна мала ратифікувати зазначену конвенцію [9], а також Перший Протокол, протоколи № 2, 4, 7 та 11 до неї. Протягом року з моменту вступу підписати, а протягом 3-х років ратифікувати Протокол № 6 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [6], який передбачає скасування смертної кари в мирний час. Слід зазначити, що з моменту приєднання до ЄКПЛ [9] Україна зобов'язувалася накласти мораторій на застосування смертної кари.

Також згідно з Висновком № 190 в однорічний термін із моменту вступу України до Ради Європи нашою державою мали бути підписані й ратифіковані такі документи: Європейська Конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню від 26 листопада 1987 р., Європейська Рамкова конвенція про захист національних меншин від 1 лютого 1995 р. Підписати, ратифікувати та засто-

совувати основні принципи інших конвенцій, зокрема Європейської конвенції про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р., Європейської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах від 20 квітня 1959 р., Конвенції про передачу засуджених осіб від 21 березня 1983 р., Конвенції про відмивання, пошук арешт та конфіскацію доходів одержаних злочинним шляхом від 8 листопада 1990 р. Протягом року з моменту вступу до Ради Європи Україна мала підписати та ратифікувати Європейську хартію місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р., Європейську хартію регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 р., Генеральну угоду про привілеї та імунітети і додатковий протокол до неї від 2 вересня 1949 р.

Додатково Україна зобов'язувалася виконати певні дії щодо правової реформи й внутрішньої політики. Зокрема, передати Міністерству юстиції України до кінця 1998 р. відповідальність за управлінням пенітенціарною системою та виконанням судових рішень.

Як зазначалося вище, у зв'язку з добровільно взятими на себе зобов'язаннями Україна підлягає контролю з боку ПАРЄ на предмет прогресу у виконанні зазначених зобов'язань. Контроль із боку ПАРЄ, що втілюється в процедурі моніторингу, є одним із найважливіших напрямів діяльності ПАРЄ. Контрольні повноваження, якими наділена ПАРЄ стосовно нових членів Ради Європи, полягають у процедурі моніторингу, що здійснюється Комісією з питань моніторингу (раніше – Комісія ПАРЄ з правових питань і прав людини). Одразу після приєднання України до Ради Європи 9 листопада 1995 р. Комісія ПАРЄ з правових питань і прав людини відповідно до Розпорядження ПАРЄ № 508 (1995) [11] розпочала процедуру моніторингу виконання Україною зобов'язань перед Радою Європи.

Вимоги стосовно ратифікації Європейської Конвенції з прав людини [9] і протоколів до неї історично є першими вимогами, які Рада Європи почала висувати до країн, що виявили бажання вступити до організації, адже права людини та їх захист є одним з основних напрямів діяльності Ради Європи та її статутним обов'язком. При цьому дослідження офіційних документів ПАРЄ щодо України свідчить про повільний прогрес нашої держави в напрямі виконання своїх зобов'язань.

Показовим є приклад із ратифікацією Україною Протоколу № 6 до ЄКПЛ, який стосується скасування смертної кари та накладенням мораторію на виконання смертних вироків до моменту ратифікації зазначеного протоколу [6]. Україна протягом досить тривалого часу нехтувала взятими на себе обов'язками щодо ратифікації Протоколу № 6 [6], а також щодо мораторію на виконання смертних вироків. Зволікання України з накладенням мораторію на виконання смертних вироків навіть поставило під загрозу членство України в Раді Європи.

Відповідні звіти комісії з моніторингу були направлені до ПАРЄ, яка не забарилася з критичними оцінками. Зокрема, ПАРЄ прийняла щодо України Резолюцію № 1097 (1996) [7], Резолюцію № 1112 (1997) [14] і Резолюцію № 1145 (1998) [10]. У цих документах Асамблея констатує, що незважаючи на те, що Україна взяла на себе зобов'язання накласти мораторій на виконання смертної кари з моменту її вступу до Ради Європи, виконання смертних вироків в Україні ще мало місце. Так, згідно з отриманою від спостерігачів інформацією протягом 1996 р. на території України було страчено понад 90 осіб [14]. Окрім негайного впровадження мораторію на виконання смертних вироків, Асамблея вимагала поліпшення умов перебування ув'язнених, які були засуджені до смертної кари. Представники моніторингової комісії були вражені умовами перебування засуджених до смертної кари, адже ці люди були позбавлені навіть елементарних людських потреб, таких як свіже повітря та освітлення камер у нічний час [10].

Наступними документами, які були прийняті ПАРЄ щодо України та, зокрема, стосувалися проблеми смертних вироків, були Рекомендація ПАРЄ № 1335 (1999) [1] і Резолюція № 1179 [12] (обидва документи датуються 27 січня 1999 р.). Пункти 8 і 13 Рекомендації № 1335 (1999) [1] вказували таке: «Що стосується смертної кари, Україна, вочевидь, не виконала свої зобов'язання (відповідно до офіційних джерел 212 осіб були страчені за період між 9 листопада 1995 р. та 11 березня 1997 р.). Водночас Асамблея зазначає, що з 11 березня 1997 р. в Україні був введений фактичний мораторій на виконання смертних ви-

років. Асамблея наполягає на підтвердженні мораторію «де юре». Верховна Рада України має ратифікувати Протокол № 6 [6] до Європейської конвенції з прав людини в пріоритетному порядку» [1].

Що стосується Резолюції № 1179 від 27 січня 1999 р. [12], то, окрім вже зазначеної критики, Резолюція містила зауваження, що наданий Україні час на ратифікацію Протоколу № 6 [6] до Конвенції з прав людини вичерпаний. У зв'язку із цим зазначена Резолюція вносила пропозицію анулювати повноваження Української делегації, рекомендувати Комітету Міністрів РЄ розпочати процедуру призупинення права України бути представленою в Раді Європи. Зауважимо, що виконання смертних вироків в Україні продовжувалося до березня 1997 р. Лише в Резолюції № 1244 від 26 квітня 2001 р. ПАРЄ констатувала факт ратифікації Україною Протоколу № 6 до ЄКПЛ, яка відбулася 4 квітня 2000 р. [13]. Тобто Україна фактично 5 років зволікала з виконанням першочергових зобов'язань та ігнорувала зауваження ПАРЄ.

Розглядаючи питання прав людини в місцях позбавлення волі, неможливо оминати питання врегулювання пенітенціарної системи України з вимогами, які висувала Рада Європи до України. Як ми вже зазначали вище, Україна зобов'язалася передати управління місцями ув'язнення Міністерству юстиції ще до кінця 1998 р. Незважаючи на зауваження та заклики ПАРЄ, лише в травні 2006 р. Кабінет Міністрів України підпорядкував собі діяльність Державного департаменту з питань виконання покарань безпосередньо через Міністра юстиції, а згодом Президент України своїм Указом від 6 квітня 2011 р. затвердив Положення про Державну пенітенціарну службу [5].

Щодо інших зобов'язань, визначених Висновком ПАРЄ № 190 [8], які Україна мала виконати протягом року з моменту вступу до Ради Європи, то тут теж не можна говорити про швидкий прогрес. Зокрема, Кримінальний кодекс було прийнято 4 квітня 2001 р., Закон України «Про політичні партії» – 5 квітня 2001 р., Цивільний кодекс – 16 січня 2003 р., Цивільно-процесуальний – 18 березня 2004 р., Кримінально-процесуальний – 13 квітня 2012 р. Зволікання у виконанні основних взятих на себе обов'язків викликало занепокоєння та невдоволення представників Комісія з моніторингу ПАРЄ, що відображалися у відповідних резолюціях.

Досліджуючи резолюції та рекомендації ПАРЄ, можна зробити висновок, що Комісія з моніторингу приділяла увагу всім важливим процесам, що відбувалися в Україні та які прямо чи опосередковано впливали на рівень демократії й рівень розвитку громадянського суспільства в нашій державі. За роки членства в Раді Європи Парламентська Асамблея офіційно ухвалила стосовно України понад 23 резолюції, 13 рекомендацій, а також інші документи. В основній своїй масі всі ці документи носять критичний характер. Критика з боку ПАРЄ є цілком обґрунтованою, адже задекларовані зобов'язання української сторони на практиці не завжди виконувалися або виконувалися не в повному обсязі та не у встановлені строки. Саме тому процедура моніторингу нашої держави, яка мала б закінчитися за 2–3 роки після набуття Україною членства в РЄ, триває й наразі, а тому є однією з найбільш тривалих процедур моніторингу за всю історію існування самого інституту моніторингу в Раді Європи.

Стосовно довготривалого моніторингу з боку ПАРЄ варто зазначити такий цікавий факт: Україна та її посадові особи, зокрема Президент України (на той час – Л.Д. Кучма) і Міністерство закордонних справ України у 2003 р. назвали процедуру моніторингу ПАРЄ втручанням у внутрішні справи України. Зазначена заява спричинила критичну реакцію з боку спостерігачів ПАРЄ, що на фоні загальної політичної кризи, яка тоді виникла в Україні, викликала прогнозований негативний звіт Комісії з моніторингу. На підставі цього звіту ПАРЄ опублікувала в січні 2004 р. Резолюцію № 1364, у якій у пункті 2 зазначається: «Асамблея висловлює глибокий жаль, що органи державної влади України, включно з Президентом України і Міністерством закордонних справ розглядають діяльність Ради Європи, а саме процедуру моніторингу Асамблеї, візити співдоповідачів Моніторингової комісії та їхні заяви як «втручання у внутрішні справи України». У цьому зв'язку Асамблея нагадує,

що Україна добровільно взяла на себе зобов'язання, що впливають з її членства відповідно до Статуту Ради Європи. Відтак Асамблея вважає таку позицію органів державної влади України безпідставною і невинуватеною» [16].

Для об'єктивності слід звернути увагу й на те, що Статут Ради Європи [18] і Правила процедури РЄ [17] не передбачають швидкого припинення членства в Раді Європи, у тому числі й за порушення або невиконання зобов'язань, взятих під час вступу. Зазвичай ПАРЄ лише декларує своє нехвальне ставлення та наміри про виключення або призупинення повноважень делегації країни-члена, що порушує ті чи інші принципи Ради Європи або не виконує зобов'язання. На практиці відомі два випадки жорсткої реакції Ради Європи на порушення: мова йде про Республіку Білорусь і Російську Федерацію. Республіка Білорусь була позбавлена статусу «спеціального гостя» у зв'язку з невідповідністю внутрішньої політики держави стандартам Ради Європи. Стосовно другого випадку Асамблея прийняла рішення призупинити права делегації Російської Федерації в ПАРЄ у зв'язку із втручанням останньої у внутрішню політику України в 2014 р.

Висновки. На підставі нашого дослідження можна зробити такі висновки:

1. Багаторічні взаємини ПАРЄ та України в рамках проведення моніторингу свідчать про спонукання України до виконання взятих під час вступу зобов'язань, а членство України в РЄ та безпосередня співпраця із цією організацією, зокрема, через її Парламентську Асамблею є достатньо ефективною та результативною.

2. ПАРЄ сприяла та сприяє розв'язанню багатьох проблем, які виникають перед Україною на шляху її демократичного розвитку. Варто зазначити, що саме за активного сприяння Комісії з моніторингу ПАРЄ вимоги Статуту РЄ щодо прав людини були враховані в Конституції України 1996 р.: «Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [4, ст. 3].

3. До основних досягнень ПАРЄ в Україні у сфері дотримання прав і свобод людини та громадянина також можна віднести скасування смертної кари, визнання юрисдикції Європейського суду, сприяння захисту прав національних меншин, запровадження європейських принципів місцевого самоврядування, сприяння проведенню судової реформи.

4. З останніх результатів моніторингу ПАРЄ щодо України можна назвати підписання 20 червня 2014 р. Міністром юстиції України П.Д. Петренком протоколів № 15 і № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [9].

5. Завершення процедури моніторингу з боку Парламентської Асамблеї Ради Європи сприятиме досягненню Україною критеріїв, необхідних для вступу до Європейського Союзу.

Перспективи подальших досліджень, на нашу думку, полягають у необхідності дослідження спеціальних статусів держав при Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Список використаних джерел:

1. Дотримання Україною зобов'язань : Рекомендація 1335 (1999), прийнята Парламентською Асамблеєю Ради Європи 27 січня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_598.
2. Заблоцька Л.Г. Політико-правові аспекти діяльності Ради Європи : [навч. посіб.] / Л.Г. Заблоцька, А.Л. Федорова, Т.І. Шинкаренко. – К. : Фенікс, 2007. – 223 с.
3. Звернення Верховної Ради України До парламентів і народів світу : Звернення від 5 грудня 1991 р. № 1927-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 8. – Ст. 199.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Про затвердження положення про Державну Пенітенціарну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 394/2011 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 9. – С. 84. – Ст. 547.
6. Протокол № 6 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який стосується скасування смертної кари : Учинено у м. Страсбурзі 28 квітня 1983 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 32. – С. 456. – Ст. 2374.

7. Abolition of the death penalty in Europe : Resolution 1097 (1996) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on June 28, 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref>.

8. Application by Ukraine for membership of the Council of Europe : Opinion 190 (1995)1 adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on September 26, 1995 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=13929&lang=en>.

9. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms : Done at Rome on November,04 1950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf.

10. Executions in Ukraine : Resolution 1145 (1998) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on January 27, 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=16585&lang=en>.

11. Honouring of obligations and commitments by member states of the Council of Europe : Order 508 (1995) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on April 26, 1995 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=13711&lang=en>.

12. Honouring of obligations and commitments by Ukraine: Resolution 1179 (1999) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on January 27, 1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=16671&lang=en>.

13. Honouring of obligations and commitments of Ukraine : Resolution 1244 (2001) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on April 26, 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=16901&lang=en>.

14. Honouring of the commitment entered into by Ukraine upon accession to the Council of Europe to put into place a moratorium on executions of the death penalty : Resolution 1112 (1997) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on January 29, 1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-XrefViewPDF.asp?FileID=16523&lang=en>.

15. Invitation to Ukraine to become a member of the Council of Europe : Resolution (95)22 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on October 19, 1995 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=539695&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>.

16. Political crisis in Ukraine : Resolution 1364 (2003) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on January 29, 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=17189&lang=en>.

17. Rules of Procedure of the Assembly of the Council of Europe : Adopted by the Parliamentary Assembly of Council of Europe on November 04, 1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://assembly.coe.int/nw/xml/RoP/RoPXML2HTML2EN.asp?id=ENtOc_N0A29C3B0N0A317730#Format-It.

18. Statute of the Council of Europe : Done at London on May 5, 1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/001.htm>.

